

נהורא

אור העבודה הפנימית בדרך הבעש"ט הק'

**תשרי מאחורינו,
מה עכשיו?**
אש העבודה

**הטרדות - כיצד
נפטרים מהם?**
דבר הבעל שם טוב

**מה אכן נשאר לנו
מה'הייליגע טעג' הנעלים?**
שערי השפעה

**במצות שבת
קל יחליצך**
תנו רבנן מעשה

**פרשת בראשית
תשפ"ז**
גליון רצד

הוקם לעי"נ הגה"צ רבי משה ב"ר יוסף צ"ל אב"ד טורדא

דבר המערכת

נהורא מעליא!

הזדמנות פ"ז!

אשרינו! מה טוב חלקנו!

זו היא ההרגשה שאנו אמורים להרגיש בימים אלו.

ימים בהם יוצאים אנו מהתקופה שעברה עלינו לטובה - תקופה שהיא ממש כמו מכונת כביסה.

נכנסו אליה מרוחקים - אבל התקרבו והמלכנו את ה' ללא חשבונות מיותרים. לאחר-מכן לקח אותנו ביום אחד והרים אותנו עד אליו וניקה אותנו מכל העבר ומכל נקודה לכלוך שהיה לנו.

ורק אז הכניס אותנו תחת צל כנפיו לשבוע ימים - כשהשיא הוא הסעודה קטנה שישבנו ורקדנו יחד.

והאמת היא שהרגשה זו הרגיש כל אחד בתוך תוכו במשך הימים או מיד לאחריהם - אבל ודאי שרובנו לא מצליחים להחזיק בה זמן רב.

למה?

כי יש בנו יצר הרע שעשה עושה ויעשה כל טעדיק שנסחב את העבר הטוב ונתמקד בעתיד הגרוע - לטענתו.

וזו היא אחת מתחבולותיו המוצלחות ביותר - מכמה סיבות. והעיקרית היא: שכשהאדם משתכנע ללכת על פיו ולדאוג רק על העתיד, מאבד הוא את השמחה הפשוטה הנדרשת כל כך על כל ניצחון והתגברות, שזו היא התנאי הראשון לכל התקדמות בעבודת ה'.

ובאמת כעת לקראת השנה החדשה אותה מתחילים אנו כעת, **הזדמנות פ"ז** היא להתחזק בעניין זה - לזכור את אבינו שבשמים אשר בורא את השמים ואת הארץ לטובתנו ולהתענגותנו.

לראות את גילוי רחמנותו עלינו בכל עת ובכל שעה - **כי הלא אין לנו גילוי רחמנות גדולה מהזכירה שהוא מזכה אותנו שאנו זוכים לקיים את מצוותיו וללמוד את תורתו.**

ואם כה נעשה, בטוח שנזכה לחיים מאושרים בעולם הזה וטובים בעולם הבא.

א געזונט'ן ווינטער

ידידכם: ישעיה יצחק פרידמאן

"הרבונו של עולם של 'אתה חוננתנו'!"

מה עושים עם כל האורות הנשגבים שהאירו בירח האיתנים, וכי ניתן להם להתאדות באויר?

למקומו הרי זה 'ככלב ששב על קיאו' (יומא נג:), ואף אמרו (שם) 'ראוי לו שלא התפלל'.

והביאור הוא, שאם בגמר התפילה הוא עסוק לחזור למצב הרגיל, ואינו 'חי' את המהלך שנתחדש לו בתפילה שהכל אלוקות והכל בידי שמים, אלא ממנהר ונחפז לדרכו, הרי זה אכן ככלב ששב למקומו הראשון שהיה בו ולא התקדם כלום.

וכן הוא לענין השבת והיו"ט וכל דבר שבקדושה, שכאשר יוצאים ממנו - אין להתעסק עם היציאה למצב החול הרגיל, אלא להיפך, הכל הולך אחר החתום, ואז יש להשקיע ביותר ולחשוב מה לימד אותי השבת ואיך אני ממשיך אותו לכל השבוע, איזה אור נולד אצלי ביו"ט ואיך אני מאיר אותו לכל השנה, כמו שאמרו חז"ל (סוכה מה:): 'כל העושה איסור לחג באכילה ושתיה - מעלה עליו הכתוב כאילו בנה מזבח והקריב עליו קרבן'.

וכן מצינו בזמן החורבן שהיו הכרובים מעורים זה בזה לפני שיצאו לגלות (יומא נד:), ומבאר המגיד **מעוזיטש** כי אז בסיום זמן הבית נתגלה אור מיוחד של קדושה השמור לאותם רגעים מיוחדים של פרידה, ועל דרך זה במוצאי שבת ויו"ט נעשה יחוד נפלא ב'אתה חוננתנו' שבמידה מסויימת הוא גדול יותר מכל יחודי השבת (מחברת הקודש שער השבת).

ואכן סימן זה היו הכהנים מוסרים לישראל בשעה שהיו עולים לרגל, כדאיתא (שם) בשעה שהיו ישראל עולים לרגל מגליל להם את הפרוכת, ומראין להם את הכרובים, ואומרים להן: ראו חבתכם לפני המקום.

וכאשר ראה פעם הרה"ק **ה'ישמח ישראל'** את קהל חסידיו במוצאי שמיני עצרת כשהם מדוכדכים קמעה מהאור העצום שהיה ואיננו עוד, נענה ואמר להם: **"הרבונו של עולם של 'אתה בחרתנו' הוא אותו רבונו של עולם של 'אתה חוננתנו'!"**

ואין הכוונה ל'אתה חוננתנו' במעריב שבמוצאי החג בלבד, אלא לכל הימים שלאחר היו"ט, בהם אנו צריכים להזכיר לעצמינו שוב ושוב את ה'תקיעות', את ה'כריעות', את ה'נענועים' את 'הקפות', עם כל הנקודות שהאירו בנו באותן שעות מרוממות, הגילוי האלוקי, הבהירות באמונה, חוזק הבטחון, קירבת אלקים, ושאר התענוגים שהתגלו לנו במועדי ה' מקראי קודש.

מעובד על פי "אש המועדים"

חסידים היו קוראים לשבת שלאחר החג "שבת נאך יו"ט", שיש בו משמעות כפולה, גם שבת **לאחר** יו"ט, וגם שבת **שעדיין** מאיר בו אור היו"ט

איך לומדים את הווארט הזה? מה מוטל עלינו לעשות בשבת זו? האם צריך לשיר שירים של יו"ט? וכי מספיק להזכיר לעצמינו ששבת לאחר יו"ט עדיין יו"ט?

כאן יש צורך לחדד את העבודה המוטלת עלינו במוצאי שבתות וימים טובים.

בדרך כלל, כאשר יוצאים מהשבת או מכל שאר המועדים, יש הרגשה בנפש שאנו נמצאים ברגעים של **מעבר**, בהם יוצאים מתוך המצב המרומם של השבת והיו"ט ועוברים למצב רגיל של חול.

אך הרגשה זו היא הפוכה מההרגשה האמיתית שיש להרגיש בזמנים אלו.

הדבר דומה למלך גדול שמגיע לעיר, ובבואו נעשה רעש גדול וכולם מתקבצים לקראתו בתופים וריקודים, אך לאחר זמן כשיצא מהעיר הוא נשאר לבדו ואף אחד אינו מלווה אותו, וזהו סימן שלא קבלו אותו באמת, אלא התרגשו מכניסתו לעיר בלבד, ולא השאירו בקרבם את הארתו ואת מלכותו.

וכן כשיצאים מהשבת ואומרים 'אתה חוננתנו' או עושים 'הבדלה', ההרגשה הראויה בזמן כזה היא לעצור לכמה רגעים ולחשוב ולהתבונן שוב במהות השבת, שהשי"ת ברא את העולם וממשיך לברוא אותו 'יש מאין' בכל רגע ולהנהיגו בתמידות, ולהתחבר שוב להרגשת המנוחה של השבת, ובכך משאירים את הארת השבת בקרבינו, להתרגש ולהתלהב מהשבת לא רק ב'לכה דודי' או ב'קידוש' אלא גם ביציאת השבת ו'הבדלה', ממש להיפך מההרגשה הרגילה שאנו עוסקים בה בזמנים כאלו שהנה חלפה השבת וכבר נכנסים לימות החול.

כמו כן בימים שלאחר סוכות ושמח"ת, עלינו לשנן במוצאי החג את הנקודות שהאירו בנו במשך היו"ט, את האמונה, השמחה, הדביקות, הרוממות, ושאר ההרגשים שנתלבנו במשך ימי החג המרוממים, ולא להרגיש שאנו משאירים הכל מאחורינו.

וכן מוצאים גם בתפילה, שכאשר האדם מסיים את התפילה ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו, אם חוזר מיד

ילכו מחיל אל חיל

אשרינו שובנו ששירות אלפי שעות של שיעורי תורה וחסידות נשמעו ע"י אלפי מבקשי השם במשך ימים העראים הענקיים במערכת חסידות פלאה

מנשיבים אנו בעבודת הקודש ונודי יום ביומו יעלו שיעורים מיוחדים בע"ה כן תעלה הכנית חדשה מיוחדת ומעניינת - לפרטים נוספים התעורבו בקו בשבוע הקרוב

033044444 ארה"ק | 0443300412858 אירופה | 5183299222 ארה"ב

במצות שבת קל יחליצך

השמחה העילאית גאתה ועלתה על גדותיה, באותה שעה בה קם הרה"ק רבי **יצחק מנעשני** זי"ע והחל את ריקודיו הנלהבים, כדרכו בקודש מדי ליל שבת קודש, וכל הקהל יצא אחריו במחול לכבוד שבת מלכא קדישא.

והנה גם שמערל האורח מצטרף לריקוד הנעלה, ופניו לזהטים משמחה נפלאה, כאילו שכח לחלוטין מצרותו האיומה שבגינה בא לכאן.

שמערל זה, בן יחיד היה לו, שנולד לו לאחר עשרות שנות ציפייה לישועה. אך זה עתה, כשכבר גדל הילד והגיע קרוב לגיל 'בר מצוה', נחלה קשות ונפל למשכב רחמנא ליצ'לן. כשהבין שמערל כי סכנת חיים מרחפת על בנו יחידו אשר אהב, קם ונסע אל הרבי כדי שיבקש עליו רחמים, להציל את נפש בנו מבאר שחת.

היה זה ביום השישי בהדי פניא דמעלי שבתא, כשנכנס שמערל למעון הקודש, והחסידים ששהו בחצר הצדיק, ראו כולם את הדמעות שהרטיבו את פניו בבואו אל הקודש ובצאתו, אשר לכן, היתה התלהבותו בריקודי ליל שבת קודש לפלא נשגב בעיניהם.

"שמערל ידידי", משכו אחד מהם אל מחוץ למעגל, "האם הגיעו בשורות טובות מבנך?". "עדיין לא", השיב שמערל. "אם כן", הביע האיש את תמיהתו: "כיצד זה הנך מסוגל לשמוח כל-כך?".

סיפר לו שמערל: "כשבכיתי היום באוזני הרבי על אודות בני, הרים את קולו עלי: 'שבת! שבת! שבת!', אמר ולא יסף. בתחילה לא הבנתי את כוונת קדשו ויצאתי ממנו בפני נפש. ואולם ברגע שיצא הרבי בריקוד הנלהב נזכרתי במאמר ששמעתי מפי קדשו לפני חמש עשרה שנה, כשחסיתי בצל

חמדתו בשבת בראשית..."

וכה פירש אז אותו צדיק את הפסוק בפרשתנו (ה, ב) "ויהי הבל רועה צאן וקין היה עובד אדמה": אצל הבל שהיה צדיק נאמר "ויהי" שהוא לשון צעה, כי הצטער על כך שנאלץ לעסוק בגשמיות, ואילו אצל קין כתיב "והיה" שהוא לשון שמחה, שהיה שמח בגשמיות. וכשהרג את הבל אחיו, אמר לו השי"ת "נע ונד תהיה בארץ" - נע מרוחניות ונד מגשמיות, שגם מזה וגם מזה לא יהיה לו. מדוע אם כן נאמר לבסוף "וישב בארץ נוד", ואילו "נע" לא נאמר עוד? מדוע נענש בגשמיות בלבד? מאחר וטען לפני השי"ת "גדול עווני מנשוא", כלומר הענשת אותי כל-כך, "הן גירשת אותי היום מעל פני האדמה" - בגשמיות, "ומפניך אסתר" - ברוחניות, במצב שכזה הרי כל פגע ומקרה עלול לשבור אותו לגמרי - "והיה כל מוצאי ירגני", כשאין במה להתחזק. לכן "וישם ה' לקין אות" - זוהי השבת שנקראת "אות", כאמור (שמות לא, יז) "ביני ובין בני ישראל אות הוא לעולם", שעל-ידי שמחת השבת יהיה לו חלק ברוחניות, ובה יוכל להתחזק ואף להינצל מכל צרה וצוקה - "לבלתי הכות אותו כל מוצאו".

"כשנזכרתי במאמר נפלא זה", הפטיר שמערל, "הפיתו בי הדברים חיזוק ותקווה, עד שנאזרתי בגבורה והתעליתי מעל הצרה אל מרומי השמחה של שבת המלכה".

במוצאי מנוחה הגיע שליח מעירו של שמערל, ובפיו בשורה משמחת שתודות לקל עליון, הוקל החולי מעל בנו ויצא מכלל סכנה. שש שמערל ונכנס לבשר על כך לרבו הקדוש. נענה אליו הרה"ק רבי יצחק: "כשבאת בערב שבת, ראיתי שכבר נגזרה גזירה, לכן הזכרתי לך את המאמר ההוא, כדי שלמרות הגזירה תתחזק ותתרפא בשמחת

השבת, ומשום שעשית כן, הרי שהשבת עצמה באה והליצה יושר בעד בנך, להמתיק הדינים מעליו ולהופכם לרחמים".

ודומים הדברים לדברות קדשו מלהבות אש של המגיד הרה"ק רבי **ישראל מקאזניץ** זי"ע, בספרו הקדוש 'עבודת ישראל' - בפרשתנו, שאמר לפרש את הפסוקים האלה בהאי לישנא:

"במדרש (תנחומא י) אות שבת נעל בפניו... ביאור הענין, דהנה הקב"ה אמר לקין נע ונד תהיה בארץ (ה, יב), וצריך להבין ענין הקללה, הלא הבחירה ביד האדם לבחור לו מקום לשבת ולא ינוד ממקומו. אלא על כרחך צריך לומר שמסך בקרבו רוח עושים ואיזה פחד ושגעון, אשר על ידי זה לא נבחר לו מקום לשבת, רק להיות נע ונד בארץ. והנה **בוודאי**

אם קין היה יכול להתדבק במחשבתו בבורא יתברך כראוי, אז בוודאי סרו מעליו כל הפחדים ונמתקו כל הדינים, כמו שנאמר (משלי ג, ו) בכל דרכיך דעהו וגו'. אלא שזה גוף הקללה שנתבלבלה מחשבתו מדביקותו, והיה נע ונד במחשבתו עד שגרמה לו הפחדים ונידוד בארץ. ולכן אמרו במדרש: אות שבת נעל בפניו, פירוש **שעל כל פנים ביום שבת קודש היה נדבק בבורא יתברך, והיתה לו מנוחה, כי ביה כל דינים אתכפין וכל חייבא דגיהנם ניחין** (זוה"ק יתרו פח, ב)."

אכן זהו כוחו של יום השבת קודש, כמו שאנו מתפללים בתוספת "רצה והחליצנו" שבברכת המזון לשבת קודש: "וברצונך הניח לנו ה' אלוקיננו, שלא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו", שפירושו בעבור יום מנוחתנו, נזכה לישועת ה', "והראנו ה' אלוקיננו בנחמות ציון עירך ובבנין ירושלים עיר קדשך, כי אתה הוא בעל הישועות ובעל הנחמות".

עפ"י: 'מזקנים אתבונן' (ח"א)

הלכה ומעשה
הרה"ג ר' יודל ווינגארטן שליט"א יו"ר מכון יסוד החסידות

דבר הבעל שם טוב

הטרדות - כיצד נפטרים מהם?

בפרשתנו מובא עונש האדם אחר עץ הדעת - "ויגרש את האדם" (ג כד). נשאלת השאלה, וכי הגן עדן יש לו מקום ושער, הלא אין הגן עדן אלא עולם רוחני ונצחי עד אין סוף, ומכיון שהיה האדם שייך למעלה גן העדן מצד דרגתו, כיצד נתגרש משם? ומפרש ה**בעש"ט** ה' את הפסוק על פי התרגום יונתן **"וטריד יתיה"**, כלומר הקב"ה העמיס על האדם את טרדות הפרנסה, שהיא הקללה 'בזיעת אפך תאכל לחם', וכאשר שמחשבתו של האדם טרודה בראגות הפרנסה, שוב אינו יכול להתענג בתענוגי גן העדן. וכל זה בימות החול, **אבל בשבת קודש שאין מוטלים על האדם דאגות הפרנסה כלל, שהרי נצטוו האדם שיהיו בעיניו כאילו כל חפציו עשויים, שוב יכול האדם להכנס לגן העדן**, (ע"כ מובא באור יצחק בשם הבעש"ט, ולא ברור אם גם הסיוע לענין שב"ק הוא משם קדשו).

הסבר הדברים: לאדם יש גוף ונשמה, ומובא ברש"י, שהגוף הוא מהתחתונים, מהעפר, והנשמה היא מהעליונים, מציאות של חיים נצחיים, לכן נקראת הנשמה 'חיים', כלשון הכתוב 'ויפח באפיו נשמת חיים'. עד חטא עץ הדעת, שימש הגוף ככלי לנשמה בלבד. הנשמה היא זאת שפעלה באדם, והבחירה ברע שהיא מצד הגוף, כמעט ולא היתה קיימת.

אמנם על ידי חטא זה, **הגוף מתגבר על הנשמה**, כמו שאמרנו ז"ל (שבת קמו). משבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא, והכוונה היא שזוהמת הגוף התגברה על כח הנשמה. מכאן ואילך **מסתתרת הנשמה בתוך**

לבושי הגוף, וממילא שוב אין לה יכולת להתענג בתענוגי גן העדן.

קללה זאת היא מידה כנגד מידה: האדם הלך אחר עצת הנחש, שהיה **'ערום'**, כלומר 'אויבער חכם'. תחת להאמין בה' ולחסות בצל כנפיו בשלימות, להאמין שכל מה שעושה הוא אך ורק לטובת האדם, שכנע את האדם ברשעו כי הקב"ה מתכנן למנוע ממנו מעלות רוחניות ושלימות נצחית (עיי' בראשית ג ד). תחת לבטוח בה', האמין לעצת הנחש. לכן מידה כנגד מידה נענש האדם בטרדות ודאגות.

נחזור לענייננו: כאשר נטרד האדם מגן עדן, נלקחו ממנו מזונות גן העדן שהם **תענוגי ידיעת ה'**. כיצד תתקיים הנשמה בצורה כזאת, שבו היא רעבה כל ימות השבוע, ואינה מקבלת את מזונה הרוחני הראוי לה, שהיא תענוגי הגן עדן? הלא ישנו כלל שאי אפשר לאדם להתקיים בלי מזון שבעה ימים? לכן פעם אחת בשבוע, בשב"ק, מקבלת הנשמה מזון מגן עדן. **והקב"ה מזין אותה בתענוגי השבת, תענוגי סעודתא דמהימנותא, שהיא תענוגי ידיעת ה' שמאירה בתפילת שבת**, וכמו שנתבאר בדברי הבעש"ט ה' שבשבת חוזרת הנשמה להתענג מתענוגי גן העדן.

כאשר מבינים ענין זה, מובן וברור **עד כמה על האדם להתרחק מכל טרדה שהיא בשבת**. היצר הרע, הנחש הקדמוני, ערום מכל חית השדה. מתחכם ברשעתו לגרש את האדם אף בשבת מגן העדן. אך נכנסת השבת, ולפתע צצים במחשבת האדם אין ספור טרדות שלא הספיק לסדר לפני

השבת. מטרתו ברורה וידועה: לגרש את האדם מגן עדן לגמרי. אין דיו במה שגרם לגרש את האדם מגן העדן בימות השבוע, אלא חפץ הוא לטורדו גם בשבת קודש.

לכן הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו ציווה עלינו שלא תהיה לנו שום מחשבת טרדה בשבת, ובגמרא הפליגו חז"ל בגודל ההתחכמות שצריך לעשות כנגד עצתו של הנחש, וכמובא בשבת (קנ): תנו רבנן מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרץ בתוך שדהו, ונחש עליה לגוררה ונזכר ששבת הוא, ונמנה אותו ואלץ ולא גדרה, ונעשה לו נס ועלתה בו צלף, **וממנה היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו** ע"כ.

ומתבאר שכנגד תחבולתו של היצר להעמיס על האדם טרדות ולשכנע אותו לנסות למצוא להם פיתרון במחשבתו בשבת, צריך להכותו מנה אחת אפיים, כאותו חסיד, שלימד את היצר הרע לקח - **חשבת להטרידני בשבת, אף בימות החול לא אעסוק בטרדות אלו**. על כל טרדה שעולה בלב האדם בשבת, הוא מקבל על עצמו להוסיף עוד יותר בתענוגים דקדושה באמצע השבוע.

ושכרו משמים של אותו חסיד, שבזכות כך אכן סייעו לו משמים, שאף בימות החול לא היה צריך להטריד את עצמו בגדירת השדה, ואף מזונותיו קיבל מאותו עץ שצמח לו במקום גדר שדהו. הוי אומר: **מי שאינו מטריד את עצמו בשבת, זוכה להנצל גם בימות החול מטרדות הפרנסה, ולחזור לאכול מפירות גן העדן, ולקבל תענוג דקדושה בכל תפילותיו ותורתו בכל ימות השבוע**.

שו"ת עם המשפיע (א)

חודש תשרי מאחורינו, מה עכשיו?

שאלה:

כמה נפלא היה חודש תשרי, מלא וגדוש עם קירבת אלקים. כולנו מנסים להחזיק בכל כוחינו ברגעים הנפלאים הללו, אלא שאנו מוצאים את עצמינו שקועים כימים ימימה בחשכת ימי החולין. מה א"כ התועלת בחודש כה מאיר ומרומם, ואין ניתן בכל זאת להכניס את האורות הנפלאים לתוך כלים ראוים?

תשובה:

מה נשאר לנו מכל החתונה?

האורות הנשגבים של חודש תשרי חלפו להם, כבו המאורות הגדולים שהאירו עלינו בימים הנוראים, וכל אחד פוגש את עצמו בחודש מרחשון מסובב שוב עם תאוותיו ורצונותיו, ושקוע בטרדות הפרנסה כמימים ימימה.

בפרשת בראשית עדיין ליבנו מלא מהוד קדושת ימי חודש תשרי, אולם בפרשת נח מתחיל להתקיים בנו 'יחיל נח איש האדמה', אנו פוגשים את עצמנו כפי שאנו באמת, בגודל טבעי. מתהלכים על האדמה שמושכת אותנו יותר ויותר אל החומריות, הארציות והבהמיות.

יתירה מכך. אנו עומדים עתה לאחר חדשי אלול-תשרי, שהיו חטיבה אחת של קדושה והתרוממות, כאשר כל העבודה של אלול, סליחות, ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הקדוש, הסוכה, הנענועים, הושענא רבה, היה הכנה לשמחת תורה ושמייני עצרת שאז נערכה "חתונה" גדולה ונפלאה בין הקב"ה לישראל, כולנו רקדנו ופזזנו בעוז וחדוה, חבוקים ודבוקים בהקב"ה, הוא שמח עמנו ואנו שמחים עמו, ומה עכשיו? מה נשאר לנו מכל החתונה? איך לוקחים את האורות של תשרי לתוך הכלים של חשון?

והתשובה המובאת בספרי חסידות היא, כי דווקא אותם ימים אפורים ורגילים של חודש חשון שלא מורגש בהם התרוממות יתירה - הם המה חיי הנישואין האמיתיים בינינו לבין אבינו שבשמים.

הדבר דומה לחתן וכלה בימי נישואיהם. ההתרגשות גדולה ועצומה, והיא נמשכת גם בימי ה'שבע ברכות', כאשר בני הזוג מדברים ביניהם בסבר פנים יפות ואנפין נהירין, כל דיבור ודיבור נמדד היטב, וכל תנועה שקולה בפלס.

מצב כזה עדיין אינו בגדר 'נישואין' אמיתיים, הכל נחשב כהעמדת פנים מהשפה ולחוץ, ולא קיים כאן קשר וחיבור פנימי. רק לאחר שחולפים כמה שבועות, ההתרגשות דועכת לאיטה, והם מוצאים את עצמם באופן הטבעי שלהם. באותה שעה מתחילים חיי הנישואין האמיתיים, מתחילים לבנות בית בפועל ולרקום קשר פנימי.

הדבר דומה לאיש הפוגש את אביו לאחר עשרות שנים שלא נפגשו ביניהם, אי אפשר לתאר את גודל השמחה, האדם נרגש כולו לראות את אביו, רואים על פניו את סערת הנפש.

אך שמחה זו אינה אלא לשעתה, כי אחר כך כאשר מתרגל לראות את אביו מדי יום ביומו, נחלשת השמחה החיצונית מיום ליום, ומתחלפת לעונג פנימי נעלם, ויתכן שהוא פנימי כל-כך עד שאינו מרגיש בכך, וזה מבטא שהוא 'מחובר' אל הדבר ונעשה עמו לעצם אחד, ובפרט בנ לגבי האב שהוא עצם אחד ממש, בסוד 'ברא כרעיה דאבה'.

זהו סימן ההיכר שהדבר 'נקלט' באופן פנימי בתוך האדם עד שהאדם מחובר ומאוחד עמו, שכבר אינו מרגיש שמחה חיצונית אלא תענוג פנימי נעלם.

לפעמים השמחה המורגשת מעידה שהיחוד עדיין לא הושלם כל צרכו, ורק כאשר הרגשת השמחה נשקטת ונעלמת - הרי זה סימן שהיתה כאן 'חתונה' אמיתית והאחדות נשלמה כל צרכה.

"רוב אנשים מחוברים רק לשמחת החיים המתעוררת אצלם ממה שעמדו בשאיפותיהם ומרגישים סיפוק מהצלחותיהם. אבל אם נכשלו ולא הצליחו במעשיהם, או שהתבזזו אצלם יום שלם בלי לעשות כלום, הם מרגישים מיותרים בעולם"

אוספים השפע של סוכות לתוך הבית

איתא בספרים כי 'עצרת' הוא לשון קליטה, מלשון 'נעצרה' נא אותך' ואז נעשה 'קליטה' של האור המאיר עד כה בדרך מקיף ועתה נמשך באופן פנימי עד שנקלט בתוך הלב, מתחילים לחיות בפועל עם הקב"ה ולבנות לו בית.

בחג הסוכות - כאשר האור מאיר עלינו מלמעלה בדרך 'מקיף', מורגשת מאוד ההתלהבות החיצונית, מרגישים את שמחת החג מחמת האור המקיף עלינו.

אך בשמיני עצרת כאשר השפע נכנס לתוך כלים והאדם מתחבר ומתאחד עם השפע באופן 'פנימי', הרי זה הופך מ'שמחה' מורגשת 'לתענוג' פנימי בלתי מורגש.

וכבר נזכר בתרגום יונתן (במדבר כט, לה) כי שמיני עצרת הוא חג מיוחד שבו מוטל עלינו לאסוף את השפע מהסוכה אל תוך הבית.

על פי פנימיות - מכניסים ביום זה את האור של סוכות לתוך 'כלים'. ביום זה מכניסים את אור הדיקויות לתוך ה'תורה', מקבלים על עצמינו לקיים את כל התורה ואת כל המצוות, להגות בתורה ולשקוד בה, ולנצל כל רגע פנוי לעסק התורה, כי ה'כלי' שעל

ידו משתמר האור האלוקי בקרבינו הוא על ידי ע"י התורה.

השפע הרוחני שנולד בשמחת תורה יורד אלינו טיפין טיפין במשך השנה כולה על ידי חידושי התורה הנשפעים אלינו במשך השנה, שהם השגות המתגלות אלינו מלמעלה. כל פעם שנולד לנו רעיון נוסף, על הגמ', על הפרשה, או בכל ענייני עבודת ה', הרי זה שפע נוסף הנשפע לנו ממרום, ושורש הכל הוא בשמחת תורה שאז נפתח השפע של טיפין אלו המתגלים לנו במשך כל השנה, ובפרט בעת ירידת הגשמים.

כל זה הוא בדרך פרטות, אך יש גילוי של תורה בדרך כללות, כי תורה הוא לשון הוראה, כל אחד יש לו את המהלך שלו בעבודת ה' ובדיקויות הבורא ששם הוא זוכה להתחבר אל קונו ולהתייחד עם בוראו, והמהלך הזה נולד ומתגלה בשמחת תורה שאז אין מצוה מיוחדת ליום זה, אלא כל אחד לוקח את האור האלוקי למקום שהוא מרגיש ששם הוא זוכה להתחבר ולהתייחד עם קונו, וכך מוריד את הטיפין הללו לתוך כלי וממשיך אותם למשך כל השנה.

קודם לכן, בחג הסוכות, מתחיל האור לירד באופן מקיף על ידי הסוכה, כל אחד מרגיש קירבת אלקים, אבל הכל מאיר בדרך 'מקיף' בלי להכנס לתוך כלים והגדרות. אך בשמיני עצרת אוספים את השפע של סוכות לתוך הבית, לתוך חיי המעשה ולתוך המצבים הרגילים של ימי החולין, ואז נכנס האור באופן פנימי ונקלט בתוך הכלי, בתוך הלב.

משמחת החג לתענוג פנימי

וכך הוא גם לענין עצם החיים, כי הנה יש 'עונג', ויש 'שמחה'. רוב אנשים מחוברים רק לשמחת החיים המתעוררת אצלם ממה שעמדו בשאיפותיהם ומרגישים סיפוק מהצלחותיהם. אבל אם נכשלו ולא הצליחו במעשיהם, או שהתבזזו אצלם יום שלם בלי לעשות כלום, הם מרגישים כאילו מיותרים בעולם.

אבל יש 'עונג' פנימי מעצם מציאות החיים, כשהאדם מתענג על עצם הדבר שהוא חי וקיים בעולם. כי עצם הדבר שיש לו מציאות, מעניק לו עונג פנימי, הוא לא צריך להפעיל את עצמו כל רגע כדי להוכיח שהוא שוה משהו, ולא צריך לקבל אישור תמידי מהסובבים על עצם קיומו.

זהו ההבדל בין שמחת החג של סוכות שאז שמחים עם התבואה שהצליחו לאסוף ב'חג האסיף', ומודים לה' על ההשפעות הגדולות, לבין התענוג הפנימי העצור בתוך הלב של שמיני עצרת, בו מתענגים על עצם הדבר שאנו חיים בעולם, ועל עצם הדבר שאנו יהודים, ועל עצם הדבר שזכינו למתנת התורה ולהיות בני מלכים.

באמצע חודש מרחשון לא מורגשים השמחה והרוממות שהיו לנו בחודש תשרי, כי אז אנו כבר מחוברים עם האור לאחר ה'חוד' שנעשה בשמיני עצרת ונעשה כחלק מאיתנו על ידי ה'קליטה' של 'עצרת תהיה לכם'.

מה אכן נשאר לנו מה'הייליגע טעג' הנעלים?

"עד שתחפץ"

ריח הסך עוד עומד באוויר. הדפנות פורקו, נוי הסוכה נארזו ועלו לבידעם, ורק צרור ערבות יבשות, שיירי ההושענות, נח לו בפינת הארון. מזכרת שקטה לימים שהיו. ר' אשר, אברך יקר ומתמיד, עומד מול הצרור הזה, והלב נצטב. ימים קדושים ונעלים עברו עליו. חודש אלול, ראש-השנה, עשרת ימי תשובה, יום כיפור. נהרות של תפילות ותחנונים, ימי התעוררות וקריבה. ואחר כך ימי האהבה: הישיבה בסוכה, בצילא דמהימנותא, כשהסוככים מציצים בין ענפי הסך. נענוע ד' המינים בהתעוררות, ההושענות...

ואחר כך, השיא. האתה הראית? הריקודים הנלהבים בשמחת-תורה, בהיותו מרקד ומכרכר בכל עוז לפני ה'. ההרגשה שריחפה בלב היתה, שאילו היה אפשר לאסור את החג בעבובות של חול, שהשעות הנעלות יישארו כאן - היה עושה כך. ועכשיו בוקר של יום חול. שמים אפורים, מעיל ראשון שיוצא מן הארון, ולפניו חורף ארוך. רק יום רודף יום, דומים זה לזה כטיפות גשם. הוא זוכר הטיב מכל השנים את המשפט הידוע: "מען דארף זיך מיטנעמען די הייליגע טעג אויף א גאנץ יארה". הוא מהנהן בהסכמה גמורה. אבל כשהוא שואל את עצמו בכנות, מה בדיוק לוקחים, ואיך, הוא מגלה שמלבד שיירי הערבה כמושים, הידיים ריקות.

כוח הפועל בנפעל

באותו ערב פותח ר' אשר את ה"מאור עינים". הקטע הראשון בפרשת בראשית. המושג הזה מוכר לו היטב כבר שנים: בכל דבר בעולם גנוזה החיות האלוהית המחיה אותו. "כוח הפועל בנפעל". הבורא יתברך מצוי בתוך הבריאה, מחיה ומהווה אותה בכל רגע ורגע.

לכאורה, דבר ידוע. לכאורה, כבר למד. אבל הפעם ר' אשר מחליט לעשות משהו אחר. לא ללמוד את זה שוב, אלא לשאול שאלה פשוטה וחודרת: מתי, בחיים הפרטיים שלי, ראיתי באמת את העולם דרך עיני התורה? ווען האב איך געלעבט, ולא רק ידעתי, שהחיות האלוהיות נמצאות כאן, ממש מולי?

והוא נזכר. אולי אז, מול המפל השוצף בצפון, כשהמים נפלו ברעם אדיר והרסס הרטיב את הפנים. שם, בלי שתכנן, פרצה מפיו הקריאה: "מה רבו מעשיך ה'!" (תהילים קד, כד). שם הוא ראה. אבל מפל לא פוגשים בכל יום. והתכלית, כך הוא מבין פתאום, איננה ברעני השיא. התכלית היא ביום יום. בבוקר האפור הזה בדיוק.

שאו מרום עיניכם

"שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה" (ישעיה מ, כו), קורא הנביא. ואם היה הנביא מסתובב היום ברחוב בבוקר של יום, מה היה רואה? אנשים הולכים בראש מורכן, לא מתוך ענוה, חלילה, אלא מתוך מבט נעוץ במכשיר הקטן שבכף היד. במקום לשאת עיניים למרום, העיניים נשאות מטה.

ובסידור, בברכות יוצר-אור בשחרית, יש נוסחאות שבהם נאמר: "והתקין מאורות משמח עולמו אשר ברא". המאורות הותקנו כדי "לשמח" את העולם. אולי לא אומרים זאת בחלק הקהילות, כי במילא לא שמים לב, שיש מאורות אי-שם למעלה בשבילנו...

ר' אשר בוחר להתבונן בשאלה אחת קטנה: כשאני יוצא מהבית בבוקר, האם אני בכלל שם לב לשמש?

ומתברר שיש שלוש דרכים להביט בה.

#הראשונה: לא לשים לב כלל. השמש זורחת, כמו אתמול, כמו מחר. מובנת מאליה. כך נוהג רוב העולם, ואם נודה על האמת, גם אנחנו ברוב הבקרים.

#השנייה: להתפעל מפלאי הבריאה. השמש עומדת בדיוק במרחק הנכון מאיתנו. אילו התקרבה מעט, החום היה שורף כל חי; אילו התרחקה מעט, העולם היה קופא. היא עצומה כל כך, שיותר ממיליון כדורי ארץ יכולים להיכנס בתוכה. ואורה, המגיע מרחוק כל כך, חודר אל העלים הירוקים ומחולל בהם פלא: קרני האור והחום נשלחות לשדות והפרדסים המלבלבים, ונותנים מתיקות בפירות.

זו כבר מדרגה נאה של התבוננות ויראת הרוממות.

#והשלישית: לשאת עיניים ולראות בשמש שליח של הקב"ה. לא רק כדור אש עצום ומדויק, אלא שליח שנשלח אליי, הבוקר, באופן אישי. השמש המאירה פנים אליי מן השמים היא חיך של אבא. ומה עושה בן כשאביו מחייך אליו? מחייך בחזרה.

בראשית: לחזור ולראות

והנה, ממש בשבוע הזה, מתחילים מחדש: פרשת בראשית.

זו הזדמנות ללמוד, פסוק אחר פסוק. אבל אולי, בעיקר, זו הזדמנות לראות זאת בעולמנו היום: לפתוח את החומש, ואחר כך להרים את העיניים מן הדף אל החלון, ולהבין שהעולם שבו חיו הוא אותו עולם שעליו נאמר לפני כמה אלפי שנים: "ויאמר אלקים יהי מאורות ברקיע השמים".

אותה שמש שהבורא, [תנסה לומר זאת לאט ובהטעמה:] המחודש בטובו, בכל יום תמיד, מעשי בראשית. כאמור: לעושה אורים גדולים.

אותו מאמר בראשית - יהי מאורות. גם היום, בבוקר האפור הזה, השמש זורחת רק משום שהמאמר הוא ממשיך להחיות אותה בכל רגע. וכעין ששנין הבעל שם טוב הקדוש זי"ע: "לעולם ה' דברך ניצב בשמים" - החיות האלקית מחיה בכל רגע ורגע את השמים ומחזיקה אותם.

וביום השישי, בגמר מעשה בראשית הגיע השלב הסופי: "נעשה אדם". כל העולם נברא, ורק אז בא האדם. כדי לראות, להבין, ולהודות.

המועד שלא נגמר

ועכשיו ר' אשר מבין סוף סוף מה לוקחים מן החג. מועד הוא מלשון ועד, התוועדות. בימים הטובים הקב"ה מתוועד עמנו. הוא מזמין אותנו אליו, אל הסוכה, אל ארבעת המינים, אל המעגל הרוקד. קדושת היום עצמה נושאת אותנו, ואנחנו רק צריכים להיכנס פנימה.

אבל ביום יום הוא ממשיך לדבר אלינו. רק השפה משתנה. החול הוא מדבר דרך העולם: דרך השמש הזורחת, הגשם הראשון, התפוח המתוק, הרוח הנושבת בין העצים. הפלא העצום שנקרא: אדם. וכמאמר המגיד הקדוש ממעוררש: "מלאה הארץ קנייניך", כל הארץ מלאה בקניינים שאפשר לקנות בהם את אור ה'.

בחג, הקב"ה מוצא אותנו. ביום חול, אנחנו נדרשים למצוא אותו.

זה לא בא מעצמו. זו עבודה, תרגול יומיומי. כמה שניות בכל בוקר: להרים את הראש, לשאת את העיניים, לראות את השמש, ולחייך בחזרה.

ר' אשר מבין שוב בשיירי הערבה שבראיו, פתאום הם אינם נראים לו כשאריה עצובה של מה שהיה, אלא כתזכורת: החג לא נגמר. הוא רק החליף שפה. ובחוף בין העננים האפורים, מציצה קרן שמש ראשונה.

למעשה: בשחר, כשנצא לרחוב, נרים עיניים השמימה, ונסתכל בהסתכלות מחודשת על השמש המאירה פניה לעומתנו. נזכר באורות הקדושים של החודש המאיר שעבר עלינו, ונזכור כי האור הזה אינו נחלת השופר והסוכה בלבד. הוא קיים בכל מקום ובכל עת. השמש המבהיקה, השמים התכולים, האדמה, העצים והאבנים, ההרים והגבעות - כולם גילויים של אור האין-סוף ברוך הוא. לית אתר פנוי מניה. ואפשר להתחבר אליו מכל מקום ובכל זמן.

אש הפרשה בראשית

אור מופלא מבית היוצר "ממלכת אש החסידות"

בו יבואו על כל פרשה שני מאמרים

מאמר א' לתאר ולחזק נפשות ישראל באור תורתם של תלמידי הבעש"ט הק' מאמר ב' להעמיק במחשבת החסידות בדרכי הבעש"ט י"ע וצדיקי הדורות בקרוב יראה אור "אש הפרשה" על חומש שמות

קו "חסידות פלאם" 033-044-444

להשיג בכל החנויות המוכרות וברשת אור החיים

יוצא לאור ע"י

ממלכת אש החסידות העולמית (ע"ד)

לקבלת גיליון לאורחות ולתעודות - טלפון: 02-5026558 פקס 02-5702061

a025026558@gmail.com